

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **M. V.**, zastoupeného JUDr. Antonínem Janákem, advokátem, se sídlem nám. T. G. Masaryka 142, Příbram I, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 15. 9. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2009, č. j. 43 Cad 42/2008 - 22,

takto:

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **se zamítá.**

Odůvodnění:

Žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) podala kasační stížnost proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Praze, který zrušil pro nepřezkoumatelnost (jakkoliv ve výroku, patrně nedopatřením, uvedl nezákonnost) její rozhodnutí ze dne 15. 9. 2008, č. X, ve věci starobního důchodu a věc vrátil stěžovatelce k dalšímu řízení.

V rámci podané kasační stížnosti požádala stěžovatelka soud o přiznání odkladného účinku napadeného rozsudku krajského soudu. Svůj návrh stěžovatelka odůvodnila tím, že v případě, kdy by Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil, krajský soud, vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, by rozhodl opačně než v řízení původním, což by mělo za následek, že by původní zrušené rozhodnutí stěžovatelky „obživlo“. V případě, že by stěžovatelka v mezidobí vydala rozhodnutí realizující původní rozsudek krajského soudu, existovala by po „obživnutí“ jejího původního rozhodnutí vedle sebe dvě opačná rozhodnutí v téže věci. Tento negativní následek, který stěžovatelka považuje za těžko odstranitelný, považuje za hrozbu ireparabilní újmy ve smyslu § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 107 téhož zákona.

Podle ustanovení § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom použije přiměřeně ustanovení § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. Dle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. přizná soud kasační stížnosti odkladný účinek tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nenahraditelnou újmu, přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem.

Nejvyšší správní soud ponejprv poukazuje na to, že z výše uvedeného výčtu použitelných norem s. ř. s. vyplývá, že institut odkladného účinku je primárně spjat se žalobou

jakožto nástrojem ochrany veřejných subjektivních práv adresáta veřejnoprávního působení. Odkladný účinek přiznáváný žalobě má proto ochránit tohoto adresáta veřejné správy před případnými neodstranitelnými negativními následky aktu veřejné správy. Přiměřené použití ustanovení § 74 odst. 2 až 4 s. ř. s. v případě kasační stížnosti bude tedy primárně přicházet v úvahu zásadně v případě kasační stížnosti podávané žalobcem, tj. adresátem veřejnoprávního aktu. Jak již Nejvyšší správní soud konstatoval např. ve svém usnesení č. j. 6 Ads 99/2006 - 33 ze dne 20. 9. 2006, správní orgán nadaný příslušnými pravomocemi na úseku jemu svěřené oblasti veřejné správy má sice způsobilost být jako správní orgán účastníkem soudního řízení správního (§ 33 odst. 2 s. ř. s.) a jako účastník soudního řízení, z něhož vzešlo napadené rozhodnutí krajského soudu, je oprávněn podat kasační stížnost (§ 102 s. ř. s.). Nicméně stále přitom platí, že podle ustanovení § 2 s. ř. s. poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu veřejným subjektivním právům. Postavení žalovaného správního orgánu, jemuž soudní řád správní přiznal legitimaci podat kasační stížnost, jako orgánu moci výkonné, jenž ze strany soudu podléhá kontrole zákonnosti svého počínání, spíše nasvědčuje tomu, že poskytnutím legitimace k podání kasační stížnosti správnímu orgánu se vyjadřuje zájem na efektivitě působení objektivního práva a jednotě a zákonnosti rozhodování krajských soudů ve správním soudnictví. Z tohoto hlediska je nutno nazírat i na otázku odkladného účinku kasační stížnosti.

Výše uvedené plně koresponduje se zákonnou úpravou možnosti přiznání odkladného účinku kasační stížnosti dle ustanovení § 107 s. ř. s. za přiměřeného použití ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s., které umožňuje přiznat odkladný účinek na návrh žalobce. Z textu posledně uvedeného ustanovení, konkrétně ze slovního spojení „na návrh žalobce“, je možno usuzovat, že odkladný účinek bude zpravidla přiznáván na návrh osoby, která se domáhá ochrany svých veřejných subjektivních práv v postavení žalobce proti správnímu orgánu v postavení žalovaného. Přiznání odkladného účinku na návrh stěžovatele, který je jako správní orgán v postavení žalovaného, bude tedy připadat v úvahu pouze ve výjimečných případech.

Dále je nutno podotknout, že sama kasační stížnost je opravným prostředkem mimořádným, neboť směřuje proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Přiznání odkladného účinku pravomocného rozhodnutí je třeba připustit pouze tehdy, jestliže nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Nemůže být tedy prostředkem, jak zamýšlí stěžovatel, který by měl odvrátit účinky pravomocného rozhodnutí pouze a jenom z důvodu stěžovatelem namítané a hypoteticky možné věcné nesprávnosti rozhodnutí. Takto extenzivní užití institutu odkladného účinku, který by se opíral o jakési předběžné posouzení pravděpodobného úspěchu kasačních námitek, by z kasační stížnosti učinilo de facto řádný opravný prostředek. Přiznáním odkladného účinku se prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno; tímto zákonným postupem ovšem není přiznání odkladného účinku, ale až meritorní výrok o kasační stížnosti. Pokud by správní orgány neměly být vázány pravomocným rozhodnutím krajských soudů, kterými se ruší jejich správní akty, pak by zákonodárce musel zcela změnit koncepci správního soudnictví a vyloučit právní moc rozhodnutí krajských soudů. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce opsal slovy o nenahraditelné újmě.

Nenahraditelná újma je pak následkem zcela nereparabilním, ať už vyjádřitelným v penězích či jinak. Nejvyšší správní soud již v minulosti přisvědčil stěžovatelce, že důsledek, na který poukazuje (možná konkurence dvou protichůdných správních rozhodnutí v téže věci) je možno jako takový nereparabilní následek chápat. Tyto případy se však týkaly situací, kdy bylo rozhodnutí stěžovatelky zrušeno pro nezákonnost a stěžovatelka polemizovala s právními závěry krajského soudu. Tak tomu však v posuzovaném případě není. Spor se týká pouze otázky,

zda rozhodnutí stěžovatelky bylo či nebylo přezkoumatelné. Rozsudek Krajského soudu v Praze ve své podstatě nenastolil žádnou spornou právní otázku, jejíž hypoteticky nesprávné řešení by mohlo znamenat jakoukoliv újmu, neboť prohlásil rozhodnutí stěžovatelky za nepřezkoumatelné. Z této skutečnosti vyplývá pro stěžovatele jediný důsledek - rozhodnout znovu s řádným odůvodněním. Ani po případném zrušení rozsudku krajského soudu v řízení o kasační stížnosti a po případném „obživení“ původního rozhodnutí stěžovatelky tak nelze bez dalšího předpokládat, že by došlo k jakékoliv konkurenci protichůdných rozhodnutí.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v případě stěžovatelky nejsou podmínky ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. dány.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. července 2009

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu